

**SZANOWNE KOLEŻANKI I KOLEDZY,
WITAMY PO WAKACJACH, ŻYCZYMY WIELU SUKCESÓW
ZAWODOWYCH I ZADOWOLENIA Z PRACY W BIEŻĄCYM ROKU
AKADEMICKIM.**

ZARZĄD ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO PTP

Spis treści:

1. Harmonogram spotkań Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP w roku 2008.
2. Program działalności Koła Młodych Psychologów.
3. Kilka słów na temat konferencji „Psycholog kliniczny wobec problemów współczesnej rodziny”.
4. Kilka słów na temat dyskusji panelowej poświęconej „Sytuacji psychologa klinicznego”.
5. XXXIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
6. Relacja z paneli o zawodzie psychologa.
7. Forum poświęcone psychologii klinicznej.
8. Sprawy członkowskie.
8. Składki.

1. HARMONOGRAM SPOTKAŃ ZARZĄDU ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO PTP W ROKU 2008

Spotkania Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP w bieżącym roku zaplanowane są w następujących terminach: 13 październik, 10 listopad, 8 grudzień. Zebrania będą do odwołania odbywały się o godzinie 18.30 w sali 310 w Instytucie Psychologii UJ przy al. Mickiewicza 3. Zainteresowanych serdecznie zapraszamy.

2. PROGRAM DZIAŁALNOŚCI KOŁA MŁODYCH PSYCHOLOGÓW

W bieżącym roku akademickim Koło Młodych Psychologów przy Zarządzie Oddziału Krakowskiego PTP planuje podobnie jak w roku ubiegłym przeprowadzenie cyklu warsztatów z rozmaitych dziedzin psychologii. Planujemy warsztaty dotyczące następujących zagadnień:

- terapii poznawczo-behawioralnej;
- charakterystyki pracy psychologa w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym;
- dysleksji rozwojowej;

- pomocy psychologicznej dla osób, które doświadczyły traumy;
- specyfiki badań psychotechnicznych;
- pracy z dziećmi z ADHD;
- charakterystyki pracy psychologa diagnozującego dla potrzeb sądu;
- psychologii dzieci i młodzieży;

Jeszcze w tym roku akademickim, 20 października planujemy warsztaty na temat terapii poznawczo-behawioralnej, które poprowadzi Magdalena Sariusz-Skapska.

Magdalena Sariusz – Skąpska jest certyfikowanym terapeutą poznawczo-behawioralnym PTPPB, akredytowanym terapeutą British Association for Behavioural and Cognitive Psychotherapies (BABCP), doświadczonym pracownikiem Oddziału Leczenia Depresji Kliniki Psychiatrii Dorosłych CMUJ oraz The Oxford Development Centre - Stress and Trauma Centre w Wielkiej Brytanii, specjalizuje się w leczeniu: zaburzeń nastroju (depresja, choroba afektywna dwubiegunowa), zaburzeń lękowych (lęk uogólniony, lęk napadowy, agorafobia, fobia społeczna, zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne), zespołu stresu pourazowego (PTSD) oraz innych zaburzeń związanych ze stresem, zaburzeń osobowości. Natomiast 17 listopada zapraszamy na warsztaty poświęcone „Pracy psychologa w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym – ograniczenia i możliwości”, które poprowadzi Bogusława Liszka-Kisielewska. Bogusława Liszka-Kisielewska pracuje w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Krakowie, jest również Przewodniczącą Zarządu Oddziału

Krakowskiego PTP. 15 grudnia dr Jadwiga Wrońska poprowadzi warsztat dotyczący „Kontrowersji w badaniach nad dysleksją.” Dr Jadwiga Wrońska jest starszym wykładowcą, kierownikiem Pracowni Psychologii Dziecka Instytutu Psychologii UJ. W pracach badawczych zajmuje się problematyką diagnozy zaburzeń u dzieci, dysleksją oraz psychologią emocji. Prowadzi, łączące teorię z praktyką, zajęcia dydaktyczne z zakresu metod badań psychologicznych, dysleksji, zaburzeń zachowania oraz diagnozy inteligencji. Warsztaty będą odbywać się w sali 310 Instytutu Psychologii UJ, przy al. Mickiewicza 3. Październikowe warsztaty rozpoczną się o godzinie 19.30. Ilość miejsc jest ograniczona, dlatego prosimy, by zgłoszenia przysyłać na adres mailowy: kmp@ptp.krakow.pl. Potwierdzenie zgłoszenia, będzie wysyłane również drogą mailową.

Koło Młodych Psychologów

3. KILKA SŁÓW NA TEMAT KONFERENCJI „PSYCHOLOG KLINICZNY WOBEC PROBLEMÓW WSPÓŁCZESNEJ RODZINY”.

W dniu 6 czerwca 2008r. w budynku Szpitala Uniwersyteckiego przy ul. Skawińskiej 8 w Krakowie odbyła się, zorganizowana przez Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Psychologicznego we współpracy z Wojewódzkim Konsultantem ds. Specjalizacji z Psychologii Klinicznej, konferencja pod hasłem „Psycholog kliniczny wobec problemów współczesnej rodziny.” Honorowy Patronat nad tym wydarzeniem objął Wojewoda Małopolski pan Jerzy Miller.

W konferencji wzięli udział psychologowie będący aktualnie w trakcie szkolenia specjalizacyjnego z psychologii klinicznej – do nich bowiem konferencja była adresowana w sposób szczególny, a także zainteresowani tematyką członkowie i sympatycy Krakowskiego Oddziału PTP.

Otwarcia konferencji dokonały panie: Wanda Szaszkiewicz – obecny Wojewódzki konsultant ds. Specjalizacji z Psychologii Klinicznej (która kilka miesięcy temu przejęła tę funkcję z rąk poprzedniego Wojewódzkiego Konsultanta - pani dr Elżbiety Leśniak) oraz w imieniu Oddziału Krakowskiego PTP, jego przewodnicząca - Bogusława Liszka-Kisielewska, która w dalszej części pełniła także funkcję prowadzącej konferencję.

Konferencja, zgodnie z pomysłem organizatorów, podzielona była na dwie - nie tylko organizacyjne, ale także różniące się merytorycznie - części, które skrótowo można by scharakteryzować hasłami : „normy” i „psychopatologii”. W części pierwszej (obejmującej 4 wystąpienia tematyczne) mogliśmy posłuchać o zjawiskach i problemach wpisanych w naturalne fazy przemian każdej rodziny i charakterystycznych dla jej cyklu życia, część druga zaś (obejmująca kolejne 3 prelekcje) dotyczyła zdarzeń zaburzających ten niejako naturalny ciąg przemian i wybijających ze zwyczajowego rytmu funkcjonowania całą strukturę rodzinną.

Prof. Halina Grzymała-Moszczyńska w wystąpieniu „Specyfika kulturowa i kontekst życia polskiej rodziny u progu XXI wieku” nakreśliła pejzaż pełen nowych jakości i niespotykanego wcześniej tła, w jakim przychodzi funkcjonować polskim rodzinom w ostatnich latach. Szczególnie dużo uwagi poświęciła, jakże nasilonym obecnie, procesom emigracyjnym i imigracyjnym, przybliżając nam między innymi frapujące pojęcia „dysskillizacji” (niewystarczającego kapitału społeczno-kulturowego do odniesienia sukcesu w nowym środowisku), jaka jest

udziałem wielu Polaków wyjeżdżających do pracy poza granice naszego kraju czy zjawisko „powrotnego szoku kulturowego”. W wystąpieniu „Trudności w relacji pary małżeńskiej w pierwszych fazach związku” pani Małgorzata Wolska omówiła - zarówno teoretycznie/systematyzując, jak i w oparciu o analizę konkretnego przypadku klinicznego - zadania i trudności z okresu początków małżeństwa oraz z okresu narodzin pierwszego dziecka. Następnie w referacie „Gimnazjum – wyzwaniem dla rodziny z adolescentem” pan Ryszard Izdebski, podpierając argumenty licznymi przykładami z własnej praktyki, mocno krytycznie, ale i z /wnoszącym do problemu nieco optymizmu/ humorem, wypowiedział się na temat obecnego kształtu systemu edukacyjnego w Polsce. Zwrócił uwagę między innymi na problemy większej anonimowości i płytkości więzi w nawiązywanych „na krótko” relacjach w jedynie 3-letnich społecznościach klasowych i szkolnych. Kolejne wystąpienie przygotowane zostało przez panią Agnieszkę Turkot i Justynę Nieniewską i było zatytułowane „Jak się zmieniają rodzinne marzenia - czy starość musi być utratą?”. Traktowało o starzeniu się i starości zarówno w kontekście indywidualnej biografii, jak i rolach osób starszych w rodzinie i społeczeństwie. Sporo miejsca poświęciły autorki mechanizmom adaptacji do starości oraz czynnikom wpływającym na kształt bilansu życia, jaki się w tym okresie dokonuje.

Przed przerwą miało miejsce jeszcze jedno bardzo istotne i niezwykle wzruszające wydarzenie: pani Elżbieta Stiebał-Huszno wygłosiła „Wspomnienie o Profesor Zenonem Płużek”. Prelekcja nasycona była nie tylko wątkami biograficznymi z pracy zawodowej Pani Profesor, ale także dużym ładunkiem emocjonalnym do osoby Mistrzyni-Mentorki. W trakcie opowieści mogliśmy obejrzeć szereg zdjęć Pani Profesor, także tych z prywatnego archiwum.

Część drugą rozpoczęła pracująca w Wiedniu dr Izabela Horodecki, która wygłosiła referat traktujący o stosunkowo nowym (dla nas) zjawisku uzależnienia od hazardu. W prelekcji zatytułowanej „Uzależnienie od hazardu a psychospołeczna sytuacja rodziny” nakreśliła między innymi społeczny kontekst tego zjawiska i płynące z niego wrażenie prawdopodobieństwa nasilania się tego problemu także w Polsce w kolejnych latach, co generuje praktyczne wnioski i istotne wskazówki dla psychologów-diagnostów i terapeutów. Następnie pani Małgorzata Kowanetz w wystąpieniu „Jeszcze miłość czy już nienawiść – biegły psycholog wobec

problemów rodziny rozbitej” omówiła trudności związane z pracą biegłego psychologa w sprawach rodzinnych, zarówno diagnostyczne-związane z przygotowaniem ekspertyzy, jak i związane z formułowaniem końcowych wniosków praktycznych odnośnie uregulowania opieki nad dziećmi. W sposób szczególny zwróciła naszą uwagę na stałą obecność w tej pracy dylematu etycznego związanego z koniecznością oddzielania od siebie (będących w zasadzie nie do pogodzenia) ról biegłego i terapeuty. W ostatnim wystąpieniu referatowym „Jeszcze nienawiść czy już zgoda – możliwości terapii w sytuacji rozpadu związku” pani Wanda Szaszkiewicz podzieliła się, bogatymi w przykłady z praktyki klinicznej, refleksjami na temat różnorodnych dylematów terapeuty w kontakcie z rodziną w procesie rozpadu. Przedstawiła kontekst sytuacyjny takiej relacji terapeutycznej, jej fazy oraz szczególną rolę psychologa, jako zazwyczaj „strażnika praw dziecka”.

Zarówno pierwszą, jak i drugą część konferencji komentarzem i celnym podsumowaniem opatrzyła dr Elżbieta Leśniak.

Niezwykle inspirujący dzień obrad przy ul. Skawińskiej zakończyła dyskusja panelowa poświęcona aktualnej sytuacji zawodowej psychologa klinicznego. W gronie panelistów zasiedli psychologowie kliniczni pracujący w różnorodnych placówkach (przede wszystkim służby zdrowia) w Krakowie i w Małopolsce. Dyskusja przebiegała momentami burzliwie, obfitowała w postulaty i praktyczne wnioski, oprócz panelistów głos zabierały także inne osoby obecne w sali obrad. Mówiono między innymi o projekcie zmian w programie specjalizacji, o konieczności większej solidarności zawodowej wśród psychologów (tu informowano o powstałym niedawno Związku Zawodowym Psychologów w Krakowie), o rodzącym istotne trudności problemie odmienności/niekomplementarności ścieżek zawodowych psychologa pracującego w służbie zdrowia, oświacie czy pomocy społecznej, o konieczności tworzenia grup nacisku w celu wpływania na uregulowania prawne dotyczące naszego zawodu na poziomie ministerialnym. Czas przeznaczony na dyskusję dobiegł końca. Nie wyczerpała ona wszystkich wątków, co każe myśleć o pilnym stworzeniu kolejnego forum do jej kontynuowania w jak najszerszym psychologicznym gronie.

kol. Magdalena Lorenc (Koło Młodych Psychologów)

4. DYSKUSJA PANELOWA „SYTUACJA ZAWODOWA PSYCHOLOGA KLINICZNEGO” PODCZAS KONFERENCJI „PSYCHOLOG KLINICZNY WOBEC PROBLEMÓW WSPÓŁCZESNEJ RODZINY”.

Poprzednio dyskusja dotycząca położenia zawodowego psychologów klinicznych toczyła się w Krakowie podczas cyklicznej Konferencji Psychologów Klinicznych organizowanej przez Specjalistę Wojewódzkiego dr Elżbietę Leśniak (było to w Szpitalu im. Rydygiera, 9 maja 2003 r.). Wchodziły wtedy w życie nowe zasady i warunki szkolenia specjalizacyjnego (długa i kosztowna droga), istniała obawa, że zabraknie wykwalifikowanych psychologów klinicznych by sprostać zapotrzebowaniu na nasze usługi. Zostałam poproszona do poprowadzenia tej dyskusji. Pamiętam dwa nurty:

pesymistyczny:

1.wydaje się, że mniej studentów wybiera psychologię kliniczną jako specjalność podczas studiów (Ela Leśniak, Wanda Szaszkievicz – brak możliwości stażowania podczas studiów))

2.specjaliści odchodzą do prywatnej praktyki i zabraknie ich w państwowej służbie zdrowia (Bogusława Pawelec)

3.brak regulacji prawnych dotyczących wolontariatu w naszym zawodzie wydłuża drogę do specjalizacji (Krzysztof Gierowski)

optymistyczny:

1.psychologowie mają dobrą pozycję w służbie zdrowia, w szpitalach współpracują z innymi specjalistami w ramach interdyscyplinarnej pomocy choremu (Jadwiga Szerszeń-Motyka)

2.w neurologii istnieje olbrzymie zapotrzebowanie na psychologów, wzrasta też zainteresowanie studentów neuropsychologią, chętnie przyjmują się stażystów, bo są pomocni (Bogusława Płonka)

3.wzrasta świadomość tego, że psycholog jest niezbędny na chirurgii, onkologii, w opiece paliatywnej na rzecz chorego, a także jego rodziny, jest nadzieja na powstawanie nowych etatów (Teresa Turuk-Nowak)

Wszyscy podkreślali wówczas potrzebę integracji środowiska psychologów klinicznych.

Po 5 latach ponownie dyskutowaliśmy o naszym zawodzie.

Przygotowałam dwa pytania, dla części z Państwa dotyczyły one głównie pracy zawodowej, a dla części z racji pełnionych funkcji również pracy na rzecz środowiska psychologów klinicznych.

1.jak wygląda sytuacja zawodowa psychologa klinicznego w miejscu, w którym pracuję?

2.co i w jaki sposób należałoby zmienić w profesjonalnym położeniu psychologa klinicznego?

Do dyskusji zaproszeni zostali:

Jolanta Ryniak Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień

Jolanta Świstek prywatna praktyka - Sucha Beskidzka

Halina Świtalska Szpital im. Rydygiera

Maria Butscher Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Prokocimiu

Jadwiga Berezowska-Pogoń Szpital im. Narutowicza

Andrzej Janiak (Marta Janiszewska) Szpital im. Babińskiego oraz Związek Zawodowy Psychologów w Krakowie

Wanda Szaszkievicz Konsultant Wojewódzki w dziedzinie psychologii klinicznej

prof. Krzysztof Gierowski CM UJ

dr hab. Barbara Józefik Klinika Psychiatrii

dr Elżbieta Leśniak poprzedni Specjalista Wojewódzki ds. Psychologii Klinicznej

dr hab. Władysław Łosiak Dyrektor Instytutu Psychologii UJ

prof. UJ dr hab. Dorota Kubacka-Jasiecka Dyrektor Instytutu Psychologii Stosowanej UJ

Przebieg dyskusji.

Elżbieta Leśniak: była specjalistą wojewódzkim od 1983 roku, zakładała, że psychologowie wchodzący w zawód będą mieli swobodny dostęp do stażowania i do szkoleń (I rok pracy pod kierunkiem doświadczonego psychologa). Teraz brak na to szansy, nastąpiło usztywnienie struktury dochodzenia do zdobycia specjalizacji, co ocenia negatywnie. Wielu psychologów pracując w charakterze klinicystów robi to bez szansy zdobycia tytułu specjalisty. Powinny być inne rozwiązania organizacyjne, które pomogłyby doświadczonym psychologom.

Krzysztof Gierowski: Zgadza się z dr E. Leśniak, krytycznie ocenia obowiązujący model specjalizowania się, uważa, iż jest to przejęcie medycznego modelu, który był oparty o rezydenturę. Psychologowie muszą sami za to płacić w przeciwieństwie do lekarzy. Model ten stoi w sprzeczności z interesami pracodawców (psycholog musi odejść na jakiś czas z pracy, by odbyć staże specjalizacyjne). Uważa również, że w obowiązującym programie specjalizacji za dużo jest godzin psychologii psychiatrycznej, a mało psychosomatyki czy psychologii klinicznej dzieci i młodzieży. Należy to zmienić, trwają prace komisji nad zmianami programu specjalizacji. Jest zwolennikiem skrócenia specjalizacji do 4 lat i ma nadzieję na pozytywne zmiany.

Wanda Szaszkiwicz: Psychologowie nie wiedzą jak ich kwalifikacje są punktowane i nie mają często argumentów w rozmowach z NFZ. Zgadza się z tym, że istnieje „dziura pokoleniowa” i nie ma płynności w dopływie specjalistów, ale ma nadzieję iż obecna grupa szkolących się to zmieni. Wojewoda Małopolski, z którym miała okazję rozmawiać na temat położenia zawodowego psychologów klinicznych wykazał żywe zainteresowanie tą sprawą.

Barbara Józefik: Sugeruje stworzenie grupy nacisku na przykład poprzez powołanie Społecznej Rady ds. Psychologii Klinicznej, która stanowiłaby reprezentację środowiska. Jest taka Rada ds. Psychoterapii, powstała 2 lata temu i została zauważona przez Ministra Zdrowia, a także ma wpływ na tworzenie ustawy o zawodzie psychoterapeuty.

Halina Świtalska: Uważa, że od czasu gdy pojawiła się możliwość specjalizacji sytuacja psychologów w szpitalach zmieniła się na plus. „Otwarcie specjalizacji było kamieniem milowym”. Widzi jednak, że młodym jest teraz ciężko robić specjalizację. W szpitalu, w którym od wielu lat pracuje są duże zmiany, kilka osób odeszło, zespół się odbudowuje. Psycholog ze specjalizacją jest pożądanym pracownikiem dla NFZ. Osoba ze specjalizacją II stopnia zarabia obecnie dwa razy więcej niż rok temu. Zachęca młodych do robienia specjalizacji i ma nadzieję, że szkolenie uda się skrócić do 4 lat.

Jolanta Ryniak: Praca w Centrum Terapii Uzależnień (niepubliczny zakład) ma charakter interdyscyplinarny. Młodzi psychologowie chcą się kształcić, mają 1 osobę w trakcie specjalizacji, ale więcej nie „mogą udźwignąć”, gdyż ktoś inny musi przejąć jej obowiązki. Obecnie, zgodnie z wytycznymi NFZ kompetencje psychologów klinicznych są dość zawężone, a rola psychologa ograniczona jest do diagnozy i kilku porad, jeżeli nie jest on równocześnie psychoterapeutą. Mają świadomość, że trzeba wykształcić jak największą liczbę osób, by włączyć je w zespół terapeutyczny.

B.J. – Rada lub Zespół d.s. psychologii klinicznej, gdyby powstały (tylko kto by się tym zechciał zająć?) mogłyby mieć oczekiwane od Konsultanta Krajowego, by stworzone zostało forum do dyskusji. Praca psychologa klinicznego to proces diagnostyczny – terapeutyczny. Istnieje silna tradycja tego zawodu i w świecie jest on bardzo wysoko oceniany. Ostatnio pojawiają się pytania czy dojdzie do połączenia pomiędzy psychologią kliniczną a psychoterapią? Według B. J. nie - można łączyć te dwie specjalności, ale bycie

psychologiem klinicznym nie będzie uprawniało do prowadzenia psychoterapii. Wymagają one różnych kompetencji zawodowych.

K.G. – obawiałby się przeciwstawiania tych dwóch zawodów, ale istnieje proces zmierzający do oddzielenia zawodu psychologa klinicznego od zawodu psychoterapeuty. Były czasy, kiedy po to by uczestniczyć w kursach psychoterapii potrzebny był I stopień specjalizacji z psychologii klinicznej. Teraz już tak nie jest.

W. SZ. – Placówki służby zdrowia często są zadłużone, dyrektorom brakuje pieniędzy. Psychologowie do rozmów z NFZ o pieniądzach winni wybierać się dobrze przygotowani.

A. T. - próba uporządkowania dotychczasowej dyskusji oraz wniesienie dodatkowych informacji i pytań: „Podczas ostatniego posiedzenia ZG PTP zostałam wybrana do koordynowania w Towarzystwie prac dotyczących psychologów klinicznych. Wcześniej Przewodniczący PTP prof. Adam Niemczyński wystosował pisma do:

-Dyrekcji Szpitala im. Babińskiego w Łodzi
-Krajowego Konsultanta w dziedzinie psychologii klinicznej prof. J. Tylki

-Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Jacka Paszkiewicza

-Wszystkich Specjalistów Wojewódzkich
Uzyskał odpowiedź od Konsultanta Krajowego, Konsultantów Wojewódzkich z Łodzi (obszerna), Lublina i woj. Podlaskiego.

Z lektury tych korespondencji powstały dla mnie następujące pytania:

1. Czy prawdą jest, że nasz zawód jest obecnie marginalizowany i deprecjonowany w publicznej służbie zdrowia?

2. Czy tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej przyznawany zgodnie z Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 1 lutego 1983 r. ma znaczenie dla naszej pozycji zawodowej?

3. Jak to się stało, że w roku ubiegłym specjalizacja w dziedzinie psychologii klinicznej była znacząca przy podpisywaniu kontraktów z NFZ, a w tym roku już nie?

4. Czy Standardy Psychologicznych Świadczeń Zdrowotnych powstałe na zlecenie Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej w 1999 roku są znane i były argumentem przy zawieraniu umów z NFZ?

5. Czy starania psychoterapeutów o uznanie odrębności ich zawodu mają wpływ na stosunek pracodawcy do psychologów klinicznych?

6. Co o sytuacji zawodowej psychologów klinicznych sądzą nauczyciele akademicki?

Na ostatnie pytanie nie uzyskamy odpowiedzi, gdyż nikt z Zakładów Psychologii Klinicznej z obu Instytutów Psychologii mieszczących się na dwu różnych Wydziałach UJ nie mógł przyjąć na naszą konferencję.

E.L. – zanim doszło do nowych uporządkowań związanych ze specjalizacją przy Konsultancie Krajowym istniała grupa robocza zajmująca się tą problematyką, a co 4 lata odbywały się ogólnopolskie konferencje psychologów klinicznych. Ostatnie przemiany zaburzyły tę demokratyczną strukturę i obecnie widoczne są niekorzystne następstwa tej sytuacji.

A. T. - informacja o powołaniu zespołu profesorów do tworzenia programu specjalizacji.

K. G. - czuwa nad tym również Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego.

Jadwiga Berezowska-Pogoń - od 25 lat pracuje w szpitalu finansowanym przez miasto, na oddziale kardiologii (jedynej pełnej etat psychologiczny w szpitalu). W ostatnim okresie psychologowie jako grupa zawodowa przestali tu funkcjonować, zrezygnowano z dwóch etatów psychologicznych, pozostało 1/2 etatu na oddziale pediatrii, 1/2 na chirurgii i 1/2 etatu na pozostałe oddziały. Psychologowie nie uzyskują zgody dyrekcji na urlopy szkoleniowe, są pomijani przy podwyżkach, zostali wycofani z grupy asystentów, a zakwalifikowani do grupy magistrów, co sprawiło, że zarabiają o 500 zł mniej (koleżanka ma ogromne doświadczenie zawodowe, jednak nie ma specjalizacji).

Andrzej Janiak – psycholog kliniczny, psychoterapeuta ze szpitala w Kobierzynie. W tym szpitalu docenia się rolę psychologów, dyrekcja promowała ich szkolenia, ale z podwyżkami było gorzej. W 2007 roku, na bazie strajków lekarzy i pielęgniarzy, psychologowie również zaczęli upominać się o pieniądze. Dostrzegli, że oni też generują zyski dla szpitala, a ich zarobki są niewspółmierne do kwalifikacji. Założyli więc Związek Zawodowy Psychologów w Krakowie (kol. A.J. przewodniczy organizacji zakładowej). Zgodnie z prawem pracy dyrektor ma obowiązek prowadzenia rozmów z przedstawicielami związku, a już szefem psychologów czy konsultantem wojewódzkim niekoniecznie. Ostatnio wywalczyli podwyżki dla psychologów, będą negocjować dalsze, kroczące podwyżki, wybroniли kilku psychologów przed zwolnieniem. *Informacje kol. A. J. wywołały duże zainteresowanie wśród słuchaczy, proszono o więcej informacji i możliwość kontaktowania się:* - <http://zppwk.w.of.pl> oraz janiszewskam@op.pl

Jolanta Świstek – pracuje w Suchej Beskidzkiej i wraz z koleżankami utworzyły

prywatną Poradnię Psychologii Klinicznej. Są niezależną, odrębną jednostką, podpisują samodzielny kontrakt z NFZ, wszystkie mają specjalizację z psychologii klinicznej. Płacą za wszystko (pomieszczenia, testy), nie mają urlopów i pracują w różnych porach dnia. Chcą godziwego wynagrodzenia za pracę w ramach swoich zawodowych kompetencji i uzyskują to.

Maria Butscher – dobra praca powinna zapewniać psychologom: a/ możliwość realizacji swoich zawodowych kompetencji, b/ możliwość dalszego rozwoju zawodowego, c/ stwarzać możliwość samodzielności (płaca, która pozwala się utrzymać). W miejscu, w którym pracuje psychologowie szkolący się podpisali zobowiązanie, że szkolenie nie spowoduje braku w realizacji usług zakontraktowanych w NFZ. Z drugiej strony mają zgodę na szkolenie od dyrektora szpitala oraz prawo do urlopu szkoleniowego. Jednak pojawia się pytanie: co nam dają specjalizacje w ramach kontraktu z NFZ?

J. B.-P. – uważa, że psychologowie muszą działać w grupie dla obrony swoich interesów – dobrze, że powstał Związek Zawodowy w Krakowie. Nigdzie nie można znaleźć informacji ilu psychologów obligatoryjnie powinno być na poszczególnych oddziałach w stosunku do ilości łóżek pacjentów. Jeżeli pacjent wyraża zgodę można go według dyrekcji szpitala skierować do kapelana lub psychologa.

E.L. – w Ustawie o Zdrowiu Psychicznym jest zapis, że kontakt z psychologiem jest konieczny, gdy pacjent nie wyraża zgody na pójście do lekarza.

J.S. – uważa, że każda zależność od lekarza jest błędem, psycholog musi mieć oddzielnie zakontraktowane swoje usługi.

Tutaj wywiązała się ponownie dyskusja z przedstawicielami Związków Zawodowych.

B. J. – „historycznie” patrząc psychologowie kliniczni byli „podczepieni” do lekarzy. Jednak przemiany społeczno – ekonomiczne uruchomiły walkę o tożsamość zawodową i pieniądze. Opracowano listę usług psychologicznych, które można po prostu kupić.

W. SZ. – nie wyobraża sobie, by bez pracy zespołowej można byłoby wywalczyć poprawę wynagrodzenia dla klinicystów. Przytacza słowa Wojewody, który promuje Kraków jako miasto specjalistów.

E. L. – twierdzi, że musimy mieć świadomość nieustannej ochrony naszego zawodu.

Głos zabrali psychologowie z sali przysłuchujący się dyskusji zaproszonych gości, dzielili się swoimi doświadczeniami zawodowymi, zwracali uwagę na położenie

psychologów nie tylko w służbie zdrowia, ale też w pomocy społecznej czy w stowarzyszeniach działających na rzecz osób upośledzonych. Stwierdzono, że musimy walczyć wspólnie, znaleźć czas i miejsce do wymiany poglądów i ustalania wspólnych stanowisk. Może rozwiązaniem byłoby stworzenie forum internetowego, na którym psychologowie kliniczni mogliby dzielić się swoimi postulatami i uzgadniać stanowiska w stosunku do Ministerstwa Zdrowia i NFZ.

A. T. – podsumowanie: Na to, aby psycholog kliniczny miał należyte miejsce w społeczności na rzecz której pracuje, ta społeczność musi o nim słyszeć, by znać i szanować jego profesjonalną odrębność oraz wyrażać zapotrzebowanie na jego usługi. Jak wynika z naszej dyskusji można to uzyskać na wiele różnych sposobów, jednak najważniejsza jest wspólna dbałość o prestiż zawodu. Dzięki wspólnemu działaniu została zorganizowana konferencja oraz panel, powstały Związki Zawodowe Psychologów w Krakowie, może powstać Społeczna Rada czy Zespół do spraw Psychologii Klinicznej, być może powstanie FORUM dyskusyjne na stronie internetowej PTP (potrzebni są chętni do jego

poprowadzenia). Zostałam też upoważniona przez tu zgromadzonych do wystosowania apelu do Konsultanta Krajowego dotyczącego powrotu do tradycji organizowania ogólnopolskich konferencji psychologów klinicznych. Zamierzam zwrócić się do przewodniczących Oddziałów Terenowych PTP z prośbą o to, by przy współpracy z Konsultantem Wojewódzkim z ich terenu organizowali podobne do naszej konferencje i dyskusje, a o ich rezultatach powiadamiali się wzajemnie poprzez PTP lub Konsultanta Krajowego.

Dziękuję raz jeszcze wszystkim uczestnikom dyskusji, na zakończenie której Profesor Gierowski powiedział: „*Ja jednego nie rozumiem – nie padło tu ani jedno słowo o Ustawie o zawodzie psychologa*”.

Chcemy właściwie czy nie chcemy tej integracji? A może jest tak, jak mówi prof. M. Kielar-Turska cytując prof. M. Przetacznik-Gierowską „**Psychologowie to archipelag wysp samotnych**”?

kol. Anna Turczyńska (Zarząd OK PTP)

5. XXXIII ZJAZD NAUKOWY POLSKIEGO TOWARZYSTWA PSYCHOLOGICZNEGO.

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

W dniach 24 -27 września w Poznaniu odbył się XXXIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Wzięło w nim udział blisko tysięczne grono psychologów, zarówno zajmujących się praktyką, jak i pracujących naukowo, a także specjaliści z innych dziedzin m.in. lekarze. Uroczystego otwarcia Zjazdu dokonał Przewodniczący Komitetu Programowego prof. dr hab. Jerzy Brzeziński, natomiast formalnie Zjazd otworzył Przewodniczący PTP prof. dr hab. Adam Niemczyński. Zjazd rozpoczął się uroczystością w imponującej Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Wykład inauguracyjny zatytułowany „*Życie z godnością w zdrowiu i w chorobie*” wygłosiła prof. dr hab. Helena Sęk. Poruszała w nim zagadnienia z pogranicza filozofii i psychologii, przytoczyła także wyniki własnych badań. Następnie mieliśmy okazję wysłuchać koncert Chóru Akademickiego oraz zobaczyć krótki spektakl Teatru Integracyjnego „*Euforion*” prowadzonego przez naszą Koleżankę z Wrocławia Annę Jędrzyckę – Hamerę.

Podczas Zjazdu odbyło się około 60 sesji tematycznych poświęconych bardzo różnym dziedzinom psychologii, obejmującym zarówno domenę zdrowia, jak i psychologii klinicznej. Zorganizowano kilkanaście dyskusji panelowych, do których zaproszono znawców tematu. Dyskusje dotyczyły zarówno problemów naukowych, jak i poruszały kwestie związane raczej z organizacyjnymi aspektami wykonywania naszego zawodu, omawiając m.in. rolę stowarzyszeń i innych organizacji zrzeszających psychologów. Ważnym elementem były także wykłady plenarne rozpoczynające kolejne dni posiedzeń. Towarzyszyły temu sesje posterowe. Podczas sesji poświęconej 100-leciu PTP odznaką „*Zasłużony dla PTP*” zostały uhonorowane dwie Koleżanki z Oddziału Krakowskiego: Maria Butscher oraz Barbara Chuchacz.

Zjazd uroczystością podsumował prof. dr hab. Jerzy Brzeziński, przedstawił także imponujące zjazdowe statystyki. Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego Alicja Smelkowska-Zdziabek podziękowała wszystkim osobom zaangażowanym w

przygotowania Zjazdu, szczególnie wolontariuszom, którzy zostali imiennie wymienieni. Formalne zakończenie Zjazdu ogłosił prof. dr hab. Adam Niemczyński, Przewodniczący PTP. Relacje z dyskusji panelowych poświęconych zawodowi

psychologa opisuje kol. Beata Trojan w artykule umieszczonym poniżej.

kol. Anna Turczyńska (Zarząd OK PTP)

kol. Anna Bogatyńska - Kucharska (Zarząd OK PTP, Koło Młodych Psychologów)

6. RELACJA Z DYSKUSJI PANELOWYCH O ZAWODZIE PSYCHOLOGA, KTÓRE ODBYŁY SIĘ PODCZAS XXXIII ZJAZDU NAUKOWEGO PTP W POZNANIU.

Podczas XXXIII Zjazdu Naukowego w Poznaniu odbywającego się pod hasłem „Życie godnie” aż 3 dyskusje panelowe poświęcone były tematowi, jak żyć godnie uprawiając zawód psychologa i psychoterapeuty:

1. „Zawód psychologa. Aspekty prawne i etyczne” – moderatorem była dr Małgorzata Toeplitz – Winiewska

2. „Towarzystwa i stowarzyszenia w obszarze psychologii – integracja środowiska zawodowego psychologów” – moderatorem był mgr Tadeusz Bartos

3. „Czy zawód psychoterapeuty rzeczywiście jest jednym z zawodów medycznych” – moderatorem była prof. dr hab. Lidia Grzesiuk.

Wnioski wynikające z dyskusji przeprowadzonej w pierwszym panelu sprowadzają się do konkluzji, że w Polsce jest prawo, które reguluje działania zawodowe psychologa w postaci licznych ustaw i rozporządzeń, ale psychologowie tego prawa nie znają i nie przejawiają chęci jego poznania. Przypomniano, że od lat jest Kodeks Etyczny Psychologa, do którego też z rzadka sięgają. Nad Ustawą o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, która weszła w życie 1 stycznia 2006 r. i jest martwym zapisem prawnym, wstydliwie spuszczone zostało milczenie.

Powszechnie znaną odpowiedzią na pytanie dlaczego „Ustawa o zawodzie psychologa” jest i jakby jej nie ma – potwierdziła dyskusja panelowa poświęcona integracji środowiska zawodowego psychologów, w której uczestniczyli przedstawiciele tylko 2 stowarzyszeń tj. Stowarzyszenia Psychologów Transportu w Polsce reprezentowanego przez osobę moderatora i PTP w osobie Anny Turczyńskiej. **Przedstawiciel Stowarzyszenia Psychologów Transportu zachorował.** Inni podobno odmówili udziału. Gdy pamiętamy o tym, że do Krajowego Komitetu Organizacyjnego Izb Psychologów zostali powołani przedstawiciele 23 stowarzyszeń psychologicznych, ale w panelowej zjazdowej dyskusji uczestniczyły tylko dwa stowarzyszenia, nasuwa się jedno

spostrzeżenie: środowisko psychologów nadal jest podzielone i nie może dojść do konsensusu. Psychologowie się integrują wokół swoich specjalizacji zawodowych. Celem wspólnym miała być Ustawa o zawodzie psychologa, ale okazało się, że tak nie jest. Może da się zintegrować wszystkich psychologów, niezależnie od specjalności, wokół etyki zawodowej i ogólnych standardów uprawiania tego zawodu. Warto próbować.

Z uwagi na przygotowywany przez Ministerstwo Zdrowia projekt Ustawy o innych zawodach medycznych, który uwzględni także zawód psychoterapeuty, w czasie Zjazdu dyskutowano o tym czy zawód psychoterapeuty jest rzeczywiście jednym z zawodów medycznych. W panelu prowadzonym przez prof. L. Grzesiuk mieli między innymi uczestniczyć : prof. Lidia Cierpiałkowska, prof. Jerzy Aleksandrowicz, prof. Czesław Czabała, dr Małgorzata Toeplitz – Winiewska, dr Jerzy Mellibruda, dr Jerzy Pawlik. Rzeczywisty skład panelu okazał się inny, z zapowiadanych w programie osób w panelu uczestniczyła prowadząca dyskusję prof. L. Grzesiuk i dr M. Toeplitz – Winiewska oraz dwaj inni panowie (niestety nie znam nazwisk). Prof. L. Grzesiuk przepraszała za zmianę składu panelu, ale nie wyjaśniła dlaczego ten skład tak bardzo odbiegał od zaplanowanego. Wyraziła nadzieję, że nowe grono panelistów zostanie uznane za równie interesujące i kompetentne. Postawiła przed dyskutującymi następujące pytania :

1. Czy zawód psychoterapeuty jest zawodem medycznym?
2. Czy jest zasadne tworzenie zawodu psychoterapeuty?
3. Czy jest uprawnione usunięcie z Ustawy o zawodzie psychologa psychoterapii jako jednej z głównych form wykonywania zawodu psychologa?
4. Reprezentanci jakich zawodów są uprawnieni do prowadzenia psychoterapii?

5. Czy potrzebne są ustawowe regulacje dotyczące prowadzenia psychoterapii niezależnie od resortu zdrowia?
6. Czy opracowany przez Ministerstwo Zdrowia projekt powinien odnosić się wyłącznie do psychoterapii prowadzonej w służbie zdrowia?

Prof. L. Grzesiuk definiowała psychoterapię jako formę oddziaływań psychologicznych, a nie formę leczenia i stała na stanowisku, że zawód psychoterapeuty nie jest zawodem medycznym. W większości krajów na świecie zawód ten wykonują lekarze, psychologowie i pracownicy socjalni po uprzednim przeszkoleniu. Ustawa w kształcie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia powinna dotyczyć tylko psychoterapeutów zatrudnionych w służbie zdrowia.

Zdaniem dr M. Toeplitz – Winiewskiej wykonywanie psychoterapii wymaga regulacji prawnych. W ustawie o zawodzie lekarza nie ma wzmianki o psychoterapii, a w Ustawie o zawodzie psychologa jest, ale zamierza się ją usunąć. Jej zdaniem przygotowywana przez resort zdrowia regulacja prawna mogłaby dotyczyć osób wykonujących psychoterapię w służbie zdrowia. Psychoterapeutami mogą być nie tylko lekarze i psychologowie, ważne są kompetencje umiejętności.

Obaj (nieznani mi z nazwiska) paneliści uważali, że uprawianie psychoterapii jest zawodem medycznym i konieczna jest regulacja ustawowa tego zawodu, ale niekoniecznie opracowana przez Ministerstwo Zdrowia. Jeden z panelistów był bardzo radykalny i postulował, by psychoterapię mogli uprawiać tylko psychologowie i lekarze psychiatrzy po uprzednim szkoleniu. Wygłosił pogląd, że zestawienie w jednej ustawie psychoterapeuty z higienistką i laborantem dewaluje ten zawód.

Głosy z sali były odmienne: mówiono o tym, że nie jest ważne czy ktoś jest lekarzem,

psychologiem czy pedagogiem czyli z jakiego zawodu ktoś startuje. Ważne jest to kim się staje w trakcie swojej pracy, jaką ma drogę rozwoju zawodowego i jaką ma wiedzę i umiejętności. Są dobrzy terapeuci, którzy są pedagogami i socjologami. Studia psychologiczne nie gwarantują tego, że ktoś będzie dobrym terapeutą, liczy się człowiek.

Anna Turczyńska (psycholog kliniczny, psychoterapeuta i superwizor PTP) zabierając głos stwierdziła, że zawód psychoterapeuty nie jest zawodem medycznym. By ten zawód wykonywać potrzebne jest wyższe wykształcenie, odpowiednie przeszkolenie i predyspozycje psychiczne. Podkreślała etyczne aspekty prowadzenia psychoterapii.

W podobnym duchu wypowiedziała się Iwona Kozłowska – Piwowarczyk (psychoterapeuta i superwizor PTP). Mówiła o powstałej w ciągu ostatnich kilku lat Polskiej Radzie Psychoterapii, o tym, że są różne szkoły psychoterapeutyczne i o tym, co jest potrzebne do tego, by być dobrym psychoterapeutą czyli dobrze znać teorię wybranej szkoły psychoterapeutycznej i posiadać umiejętność wchodzenia w kontakt.

Na zakończenie panelu odbyło się głosowanie (szybki sondaż) nad 6 postawionymi pytaniami (tak, nie, nie mam zdania). Głosy zostały policzone, ale nie podano ich do wiadomości osób będących na sali. Być może dlatego, że w trakcie głosowania wiele osób (zwłaszcza czynnych zawodowo psychoterapeutów) opuściło salę i wyniki sondażu były niereprezentatywne i chyba mało wiarygodne. Odpowiedź na pytanie dlaczego tak się stało, daje dużo do myślenia i pozostawiam to bez komentarza.

Kol. Beata Trojan (Zarząd OK PTP)

7. FORUM POŚWIĘCONE PSYCHOLOGII KLINICZNEJ.

Podczas organizowanej w czerwcu tego roku przez Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP oraz Wojewódzkiego Specjalistę ds. psychologii klinicznej Koleżankę Wandę Szaszkiewicz konferencji „Psycholog kliniczny wobec problemów współczesnej rodziny” odbyła się dyskusja panelowa poświęcona aktualnej sytuacji psychologów klinicznych (opisuje ją artykuł Koleżanki Anny Turczyńskiej w tym wydaniu biuletynu). Podczas dyskusji pojawiła się propozycja stworzenia forum internetowego poświęconego

sytuacji psychologów klinicznych, a także służącego wymianie uwag, propozycji. Prosimy o zastanowienie się nad tą propozycją, a zwłaszcza rozważenie: kto powinien prowadzić takie forum (czy powinno się ono znajdować na stronach Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, czy może powinna się tym zajmować inna instytucja), jak miałyby wyglądać takie przedsięwzięcie. Wszelkie pomysły prosimy przesyłać do Przewodniczącej Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP Koleżanki Bogusławy

Liszki Kisielewskiej na jej adres mailowy: **boguslawa.kisielewska@ptp.krakow.pl**.

Zachęcamy do licznych wypowiedzi, gdyż jest to sprawa istotna dla wielu z nas. Forum może stać się miejscem do wymiany doświadczeń, ale też inspiracją do przyszłych działań dotyczących np. kontraktowania usług przez

NFZ czy szkolenia. Może też stanowić dobre miejsce do wypracowania wspólnego stanowiska w dotyczących nas sprawach i interesach.

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

8. SPRAWY CZŁONKOWSKIE

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

W celu zminimalizowania kosztów oraz poprawy komunikacji z Członkami Oddziału, tworzymy listę mailingową. W jej ramach wysyłane są biuletyny, jak również informacje o nowościach zamieszczanych na stronie internetowej Oddziału Krakowskiego PTP **www.ptp.krakow.pl**

W związku z powyższym prosimy o przesłanie adresu email do sekretarza ds. członkowskich Magdaleny Niteckiej: **magdalena.nitecka@ptp.krakow.pl** z tematem: "Wyrażam zgodę na wpisanie na listę mailingową". Jednocześnie pragniemy

serdecznie podziękować wszystkim osobom, które zdążyły już przesłać emaile i wyrazić zgodę na wpisanie na listę mailingową. Przypominamy także o aktualizacji adresów email oraz pocztowych, a także innych danych teleadresowych. Informacje o zmianie adresu można przysyłać mailem na adres sekretarza ds. członkowskich Magdaleny Niteckiej lub pocztą na adres Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP, ul. Józefa 19, 31-056 Kraków.

Zarząd Oddziału Krakowskiego

9. SKŁADKI

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Aktualna składka wynosi 80zł. Można ją wpłacać osobiście podczas spotkań Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP lub na konto Oddziału o numerze:

23 1020 2892 0000 5002 0136 9875

Wpisowe wynosi aktualnie 40 zł. Jednocześnie przypominamy, że osoby, które zapisały się do Oddziału Krakowskiego w drugiej połowie roku w danym roku płacą tylko połowę rocznej składki. Dziękujemy tym z Państwa, którzy regularnie uiszczają opłaty oraz tym, którzy do tej pory uregulowali zaległości. Przypominamy także ponownie, że jesteśmy zobowiązani do szczegółowego

analizowania list członków PTP pod kątem ich aktywności, co umożliwi – w trybie określonym w Statucie PTP przyjęcie uchwały o skreśleniu osób od wielu lat uchylających się od regulowania składek i/lub tych, z którymi nie można nawiązać kontaktu. Przypominamy, że informacji na temat zaległych składek udziela skarbnik oddziału Koleżanka Ewa Wolińska: **ewa.wolinska@ptp.krakow.pl**. Prosimy Państwa, których dane uległy zmianie o przekazywanie takich informacji sekretarzowi ds. członkowskich Koleżance Magdalenie Niteckiej na adres mailowy lub pocztowo na adres Zarządu OK PTP 31-056 Kraków, ul. Józefa 19.

Zarząd Oddziału Krakowskiego